Tizenegyedik évfolyam. 55. szám. Sátoraljaujhely, 1908. Szerda, juilus 8.

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társanai.

LAPVEZÉR: MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS: Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egye szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legjutányosabb árban közlünk.

A végrehajtási törvényről.

Irta: Mérey Lajos orsz. képviselő,

Az 1881. évi XL. t. c.-nek, vagyis a végrehajtási törvénynek módositására vonatkozó igazságügyminiszteri törvényjavaslat, — mi tagadás benne — erős véleménykülömbségekkel találkozott, nemcsak a függetlenségi pártban, hanem a képviselőház összes pártjainál. Két irányzatnak egymással ellentétes álláspontja keltette a vitákat. Az egyik álláspont a kereskedelmi, a másik a mezőgazdasági érdekek hátterét árulja el.

A kereskedelmi érdekek álláspontjára helyezkedők véleménye szerint ez az uj törvényjavaslat ugy az igazságügyminiszternek, mint az igazságügyi bizottsagnak szövegezése szerint különösen a hitelezőknek lehet nagy ártalmára. Legerősebb érvül erre nézve azt hozzák fel, hogy a javaslat második szakaszában a végrehajtást szenvedők javára az ingóságoknak oly nagy száma vonatik el a végrehajtás alól, s ekképen a hitelezők elől, hogy ezen szakasznak intézkedései a kereskedelemnek nagy hátrányára fognak szolgálni, mert az ugynevezett kisembereknek, vagyis a kisiparosoknak, kézmüveseknek, kisgazdáknak ingóságaira ezentul hitelt nyujtani nem lehet, amiáltal a nemzetnek nagy osztályai tulajdonképen a hitelezés igénybevételétől teljesen elesnek, elzáratnak. Ezen magábavéve sok alappal biró érveléssel szemben a mezőgazdasági álláspont hivői azt mondják, hogy számos rossz hiszemü és roszlelkü hitelező az 1881. évi XLI t. c. intézkedései mindenféle ügyeskedéssel, sőt furfangokkal kiaknázva számtalan kisembernek tönkrejutását okozták.

Mi tagadás benne, a jelenleg érvényben lévő végrehajtási törvény folytán 27 évi fenállása óta megbizható statisztikai adataink szerint csakugyan nagyon sok kis ember ment tönkre a törvény hézagossága, sőt lazasága folytán.

Mindkét álláspontnak hivei összhangzóan helyeslésel fogadják az uj törvényjavaslatnak azon intézkedéseit, melyek az eddigi törvény 156. §-a szerinti visszaéléseket megszüntetni, s ezentul lehetetlenekké tenni hivatvák. Köztudomásu tény, hogy ezen 156. § szerint olyan tulajdonoknak ingatlanait is árverés alá lehetett vonni, a melyek egyáltalán senkinek javára megterhelve nem voltak, vagy legalább a melyeken a társtulajdonosok ellen fellépő hitelezőnek követelése nem volt. Számtalan esetben történt meg, hogy az ingatlanok társtulajdonosai közül valamelyik az ő saját részét kéz alatt eladni vonakodott. Ilyenkor az illető venni akaró, hogy céljait elérhesse, ugy segitett a dolgon, hogy a másik társtulajdonos részét terhelte meg, vagy az azon levő jelzálogterhet vette magához és azután végrehajtási törvény 156. §-a alapján árverést kért az egész ingatlanra, és igy forgatta ki az eladásra vonakodó tulajdonost.

A mostani javaslat szerint a 156. §-nak idevonatkozó intézkedései teljesen hatályukat vesztik és igy az emlitett mesterkedéseknek vége szakadt. A javaslatnak ezen része már önmagában véve is olyan üdvös, hogy azért a törvény módositását eszközölni érdemes, mert hiszen a törvényhozásnak nem szabad azon fonák álláspontra helyezkedni, mintha csak nagy terjedelmü, sok intézkedésre kiterjeszkedő törvényeket lenne méltó meghozni, hanem okszerüen a gyakorlati élet tapasztalataival számolva gyors segélyt nyujtott, a hol azt az állampolgárok bajai szükségessé és indokolttá teszik. Ezen tekintetben tagadhatatlan, hogy a végrehajtási törvény módositására vonatkozó javaslat sok üdvös intézkedést tartalmaz magában, és bármiként düljön el a kereskedelmi és mezőgazdasági álláspontot „elfoglalókra nézve a törvényjavaslatnak sorsa, azon intézkedései, melyek az ellentétes vélemények között nem vitásak, a nemzet alsóbb néprétegnire kétségtelenül rendkivül előnyösöknek fognak bizonyulni

Ha figyelembe vesszük azt, hogy ezentul nem lesznek lefoglalhatók a tisztviselőknek, a hivatalnokoknak és egy egész sor hasonló állásu állampolgároknak házi ingóságai, nevezetesen butorai, ruhái, ágynemüi, fehérnemüi, kályhái, tüzhelyei, konyhaedényei és a mi a legfőbb fizetésüknek 2000 koronát meg nem haladó része; nem lesznek lefoglalhatók az iparosoknak, kézmüveseknek, napszámosoknak foglalkozáshoz szükséges eszközei, munkaszerei, sőt anyagkészletei sem; nem lesz lefoglalható a 12 holdas kisbirtokosoknak, vetőmagja igavonó jószága, takarmánya szalmája és gazdasági eszközei és nem lesznek március 15-től november hó 17 ig árverés alá bocsáthatók a nagyobb birtokosoknak lefoglalt gazdasági ingóságai, felszerelései stb. Mindezek oly kézzel fogható bizonyitékok, melyekért ugy az igazságügyminisztert, mint az egész törvényhozást minden tárgyilagos elfogulatlan ember csak örömmel üdvözölhet.

Igaz ugyan, hogy ez az uj törvényjavaslat magát az egész végrehajtási kérdést nem öleli fel teljes egészében és a gyakorlati életben helyteleneknek bizonyult intézkedéseit mindenkép nem változtatja meg. De erre nézve igazat kell adni az igazságügyminiszteri javaslat indokolásának, a mely szerint a végrehajtási törvényt a maga teljében és egészében maig csak a polgári törvénykezés és a telekkönyvi rendtartás uj javaslatainak letárgyalása s illetve életbeléptetése után lesz célszerü megalkotni.

Több oldalról emeltek kifogást az uj javaslat ellen, különösen a nagyobb ingatlanok tekintetében arra való hivatkozással, hogy Ausztriában már ezelőtt 12 evvel az 1896. évi május 27-iki végrehajtási törvénynyel oly védelemben részesül az ingatlan birtok, nevezetesen a mezőgazdaság, melyet minálunk, hol köztudomás szerint a lakosság 75 %-a él a mezőgazdaságból, meghonositani annál indokoltabb. Nevezetes pl. az osztrák végrehajtási törvénynek 252 §-a, a mely a gazdasági felszerelést csakis magával az ingatlannal engedi árverés alá bocsátani. Az ilyen intézkedés rendkivül előnyére szolgál ugy a gazdaságnak, mint a gazda hitelének, mert mikor mindenki tudja, hogy a gasdaság megmunkálására szükséges felszerelést külön eladni s ezáltal a földnek megmunkálását talán a legégetőbb szükség eseten, modjuk most az aratási és cséplési időszakban, lehetetlenné tenni kizárt dolog, természet, hogy az illető gazdának hitele ezáltal erősödik, a mennyiben egész évi munkajának és fáradozásának gyümölcsétől, vagyis birtokának termésétől semmiféle rosszlelkü hitelező meg nem foszthatja.

A mi uj végrehajtási törvényjavaslatunk közeledett nem egy pontban az osztrákok végrehajtási törvényéhez. De hiszen bármily éles legyen az ellentét politikai tekintetben a két állam között, mindazt a mi gazdasági tekintetben helyes, elfogadni bárkitől ha észszerü, nem szégyen. Nevezetes ujitás pl. az, hogy ezentul az árverés alá kerülő ingatlanokat bármily potom áron megvenni nem lesz lehetséges, mert az egyik szakasz szerint a házbéradó alá eső ingatlanoknál a kikiáltási árnak legalább fele, egyéb adó alá esőknél legalább $^2/_3$-a igérendő be az árverező által és ha ilyen vételár ajánlat nem történik, akkor az árverés felfüggesztendő. Ezen intézkedés is sok visszaélésnek állja utját. S ha, mint hozzátesszük, hogy az utóajánlatokkal tett szomoru tapasztalatokat itt célszerü korlátozásokra használja fel az uj javaslat, el kell ismerni, hogy csakugyan a mérlegen jelentékenyen nagyobb sulylyal nehezedik le az üdvös ujitásokat tartalmazó serpenyő, mint a másik, a melyen a kereskedelemre hátrányos rendelkezéseket vélt foglaltatni a függetlenségi pártnak néhány érdemes tagja.

Egy régi közmondás szerint: Usus nos plura docebit. Reméljük a jobbat, a közel jövő be

„Juori" levélpapir, 50 levélpapir és 50 boriték
1 KORONA
Landesmann Miksa és Társa könyv- és papirkereskedésében.

fogja bizonyitani, hogy a képviselőház a mostani ülésszak legvégén az uj végrehajtási törvénynyel oly munkát végzett, melyek az egész nemzetre nézve hosszu időkön át s a legszélesebb társadalmi rétegeknél üdvöseknek fognak bizonyulni.

A közélelmezés felügyeletének államositása.

— A kofauralom halála. —

A piacon divó kofauralom, az élelmiszerek drágasága annyi panaszt váltott ki a közönségtől, hogy — amint hallatszik — a kormány is megunta már és Darányi miniszter a bajok orvoslására törvénytervezetet készittet most, amely a közélelmezési felügyeletet az állam jogkörébe utalja.

A törvénytervezet szerint, melyre valóban égető szükség volt, az egész ország 35 közélelmezési kerületre lesz felosztva, a kerületek élén közélelmezési felügyelővel, kinek rendelkezésére kellő számu tisztviselői kar áll. A kerületi felügyelőségnek szigoru kötelességévé tétetik a körzetébe tartozó puszták és falvak megvizsgálása oly célból, hogy az onnan piacra szállitott élelmicikkek jóságáról meggyőződést szerezzen s a piacot is állandóan ellenőrizze. Ezzel elejét veszik a nagy hamisitók azon védekezésének, hogy a hamisitott élelmiszereket a vidéki lakosok hozzák be. Ez a védekezés a legtöbb esetben épp olyan hamis, mint a cikk, amelyre vonatkozik.

A felügyelői hivatal nyilvántartja mindazon pusztai és falusi lakosokat, kik akár a piacra, akár valamely kereskedő-cégnek élelmiszereket szállitanak, még pedig a szállitott cikk megnevezésével és mennyiségével együtt, ugy, hogy a hamisitás teljesen ki van zárva a szállitók részéről. Ha pedig mégis megtörténnék, nagyon hamar rájönnek a turpisságra s nemcsak sulyos pénzbirsággal büntetik a hamisitót, hanem azonfelül szabadságvesztéssel is sujtják, ami hamarosan elveszi kedvüket attól, hogy összepancsolt árucikeikkel veszélyeztessék a fogyasztók egészségét és rabolják meg tárcáikat.

A rendőrség természetesen állandóan segédkezik a közélelmezési felügyelőségnek s ekép valósággal lehetetlen oly árucikkek becsempészése és piacra vetése, mely a követelményeknek meg nem felel.

De eltekintve attól, hogy a vásárló közönség feltétlenül megbizhatik a vett cikkek jóságában, még más előnye is lesz annak, hogy az állam közegei gyakorolnak felügyeletet az élelmi szerek árusitása fölött.

És pedig a piaci uzsora megszünése, a kofauralom egyszer s mindenkorra való bukása. A piacozásra vonatkozó szabályrendeletet ezentul nem lehet kijátszani s megszünik az az uzusban levő jogtalanság, hogy a kofák már a város végén potom pénzen vásárolják össze a falusiaktól az élelmicikkeket s méregdrágán sózzák a vásárló közönség nyakába. Másszóval megszünik az elővétel, mely alapja és inditó oka volt a közönség panasza, a sajtó ostorozásának.

Most talán egy csapással vet véget a visszaéléseknek a miniszter. Nem lesz többé egészségveszélyeztető, hamisitott élelmicikk és nem lesz uzsorás kofa a piacon.

A tizenkettedik órában jött a segitség, de még mindig elég jókor jött arra, hogy legalább a piaci uzsorának és általános drágaságnak véget vessen.

A városok háztartásának rendezése.

A törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsu városok érdekeinek intenzivebb felkarolása céljából komoly akció indult meg s ennek most már fontos eredménynyei mutatkoznak.

Konferenciára gyültek volt össze ugyanis a városok kiküldöttei, hogy megbeszéljék a módjait annak a segitő akciónak, amely hivatva volna a városainknak sok mindenféle bajain s különösen zilált háztartási állapotán segiteni.

Alaposnak nevezhető ugyanis az a panasz, hogy a városok terhei nemcsak a kulturális, gazdasági és szorosan helyi adminisztrativ fejlődés folytán növekednek, hanem ujabb törvények végrehajtása során, szorosan véve állami funkciók egész sorozata a városok kötelességévé tètetett, anélkül azonban, hogy az állam a városokat anyagi ellenszolgáltatásban részesitette volna.

Ez az oka annak, hogy a pótadó igen sok helyen emelkedett, de ennek dacára a városok fejlődése anyagi eszközök hiányában megbénult.

A városok kiküldötteinek országos gyülése két albizottságot küldött ki oly célból, hogy a plénum elé terjesztendő munkálatokat készitse.

Az egyik az adóreform, a másik pedig a városok háztartásának rendezése kérdésében működik.

Ez utóbbi kérdésben kialakult a vélemény, hogy állami hozzájárulás nélkül a kérdés sikeresen meg nem oldható.

A hozzájárulás módjára nézve eltérők a nézetek: Ha osztjuk is azt a felfogást, hogy az állami feladatot képező funkcióknak állami közegekkel leendő végeztetése a közérdekre igen hátrányos volna, nem az a nézetünk, mintha a borital és husfogyasztási adók átengedése a városok részére nem volna a segitségnek legigazságosabb és legcélszerübb módja. Ez a jövedelem ugyanis annyira összefügg a város gazdasági életével, hogy mértéke lehet azon igényeknek, amelyekre a város ugy gazdasági mint kulturális érdekeinek segitsége cimén méltán számithat. Ezen jövedelem nagysága szükségletek mikénti kielégitésétől függ a miből pedig nemcsak a közgazdasági és általános vagyoni viszonyokra lehet következtetni, hanem a kulturális fejlődöttség fokára is. Akkor tehát, amikor a segélyezés kérdésének egy ily jövedelem átengedésével igen egyszerü és igazságos módja kinálkozik, nem tartanók méltányosnak az összes városok segélyezéséhez szükséges hozzájárulási összeget eleve megállapitani s azután mérlegelni azokat a szempontokat amelyek a segély szétosztási arányainak megállapitásánál tekintetbe veendők. Éppen mert ennek a kérdésnek állandó megoldásáról van szó, nem lehet helyes az, hogy a segélyezés mérve legyen kisebb városok kulturális fejlődésének aránytalan előmozditója nagyobbaknak rovására.

A városok fejlődését illetőleg megállapitható egyeseknél az állandóan gyors mondhatni ütemszerü lüktető erő, mely messze előre ragadja ezeket: a fejlődésben lassu, szunyadó városoktól.

A hozzájárulási összegek fixirozása olyan anomália mely talán már két esztendő mulva megboszulná magát azokban a jelenségekben, amelyek a helytelen arányok megállapitásából keletkezni fognak.

Amilyen örömmel üdvözöljük tehát az illetékes tényezőknek egyes kérdéseknek már az évben leendő megoldása iránti készségét és jóindulatát, annyira aggodalommal tölt el az állandó orvoslást célzó tervezet.

Némethy szabadjegye.

A Zempléni Napló legujabb száma e czim alatt vezércikket szentelt nekem.

E lap csipkedéseire, kirohanásaira vagy hizelgőbb „tetemrehivává "ra egyformán nem reagáltam eddig, ezentul sem kivánom ezt tenni.

A jelen esetben különösen felmentve érzem magam alóla a közönség körében észlelhető hangulat folytán, mely a Z. N. förmedvényén jól mulat. Még a Székely Elek személyes hivei is baklövésnek itélik és boszankodnak miatta.

De sokan, kik életkörülményeimet ismerik és tudják, hogy én igen ritkán szoktam utazni, mert kereseti pályám leköt és ennek lelkiismeretes buzgalommal igyekszem megfelelni, szóval időm sincs utazgatni, alapjában afelett csodálkoznak, hogy minek is nekem ez a vasuti szabadjegy?!

Ezeknek kivánok felvilágositással szolgálni a következőkben:

En tudvalevőleg városatyai állásomat komolyan veszem és szülővárosomat tőlem telhetőleg szolgálni törekszem. A közel jövőben nagy feladatok előtt állunk, az igazgatás rendezése, városunk fejlesztése, uj intézmények létesitése áll küszöbön.

Hogy e téren kellően felfegyverkezve működhessem, más városok igazgatását és intézményeit óhajtom tanulmányozni. Ez tőlem nagy áldozatot kiván, időt és fáradságot nemcsak, hanem pénzt is. Mindenki tudja, hogy nem vagyok, nem lehetek vagyonos ember. Talán könnyelmüség is hogy ilyen áldozatokra adom a fejemet. De a vágy: szülővárosom és polgársága érdekeit hathatósan szolgálni — sarkal reá.

A szóban forgó vasuti szabadjegy arra szolgálna, hogy a tetemes költségeket lehetőleg apasszam. Azt hiszem, elég áldozat tőlem, ha időmön és egészségemen kivül a szállást élelmet és egyéb velejáró költségeket rászánom.

A kérvényben, melyet a F. H. szerkesztősége a keresk. miniszteriumhoz benyujtott, az ok és a czél világosan meg van mondva.

Tanulmányutam, mivel csak időközi megszakitásokkal végezhetném, pár hónapig eltart. Ezért kéretett a szabadjegy 6 havi időre.

Utam eredményét természetesen a F. H. hasábjaim fognám ismertetni, — mert habár köztem és a lap szerkesztősége közt nincs meg a teljes politikai öszhang, a városi ügyeket a F. H. egyidő óta megint javarészt abban a szellemben kezeli, melyet én már évekkel ezelőtt inaugurálta és mely szellemhez kezdettől fogva következetesen ragaszkodom.

A politikai térről 2 és fél év óta egészen viszavonultam, a városi képviselőtestületbe is csak a Székely Elek felfüggesztésekor tértem vissza, — a közügyek közül kizárólag a városiakkal törödöm. Ezekkel a dolgokkal tehát a F. H. hasábjain anélkül foglalkozhatom, hogy ebből a politikai téren való szolidaritás következnék.

Igaz az is, hogy dr. Buza Barna képviselő ur nyujtotta be a kérvényt a miniszteriumnál. De ebből sem következik a politikai vagy egyáltalán a közügyek terén való szolidaritás.

Ellenkezőleg áll a dolog. Éppen annál a véletlen alkalomnál, midőn a vasuti szabadjegy köztem és Buza ur közt szóba jött (junius 27-én, szombaton a képviselőházban voltunk együtt), az országos és helyi ügyekről folytatott beszélgetésünk során nagyon s markánsan nyilvánult meg a tény, hogy köztünk nincs meg a régi összhang.

Buza ur abban a tudatban ajánlta fel a közbenjárását, hogy én megingathatatlan állásponton vagyok, de egyuttal abban a tudatban is, hogy a közügynek önzetlenségben kipróbált emberével áll szemben és hogy közhasznu szándékban támogat.

S eltekintve minden eddigi előadottaktól, az elfogulatlan embereket kérdezem: nem tartozik nekem Buza Barna annyival, hogy tekintet nélkül a politikai és egyéb differenciákra, a lekenyerezés gyanuja nélkül egy vagy más szolgálatot tegyen?

Adósává válok én ez által Buza urnak?

A kormány leghatározottabb ellenzékét képező ujságiróknak nincs-e vasuti szabadjegyük? Gátolja ez őket ellenzéki müködésükben?

Tiszta sor, hogy az én nagy hühóval felfujt panamámnál mindenki nyerhet, nyerhet a város, a F. H., egyáltalán a közérdek, csak én nem nyerhetek, mert feltétlenül rá fogok fizetni a panamára. Ezért csak nem bolondultam meg magamat eladni holmi politikai ördögöknek.

De nem folytatom. Még az volna a látszata, hogy a Z. N. val polémiába bocsátkozom. Ezt tiltja a jó érzékem önérzetem.

A jóhiszemüek itélete csak az lehet, hogy ha ez a vasuti jegy — mely egyébként még nincs meg — az egyedüli szeplő jellememen, csakugyan „I. Némethy Bertalan gáncs nélküli lovag vagyok."

A rosszhiszemüek nézetével pedig nem törödöm.

Ezek azonban jegyezzék meg maguknak, hogy engem terrorizálni nem lehet.

Ha még oly rosszul esik is nekik, még sokszor leszek terhükre szerény kérdésemmel: van-e valami elvámolni valójuk?

Sátoraljaujhely, 1908. julius 7.

Némethy Bertalan.

Ostobaság volt.

— **A Th. Cook et Sohn ügye.** —

A Th. Cook et Sohn ösmert ügyével az összes fővárosi lapok foglalkoztak és a legélesebb hangon támadták a magáról megfeledkezett céget. A Th Cook et Sohn cég jónak látta az ügynek simán való elintézését s e célból a következő mentegető sorokat küldte a „Magyar Hirlap“ szerkesztőségének:

Mély sajnálattal fogadtuk a Magyar Hirlap julius 3-iki számának a Thos. Cook et Sohn cégről szóló cikkének tartalmát s megjegyezzük, hogy a szóban levő közlemény levelező osztályunk alárendelt alkalmazottjától származik, amelyre az illető teljességgel nem volt jogositva.

Az emlitett közlemény cégjegyzéssel sem bir *s a cég annak szövegével egyáltalában nem ért egyet.*

A cég az előfordultakat végtelenül sajnálja s kéri a szerkesztőséget, hogy e sorokkal igen becses lapjában dementálja a dolgot, mert mi mint azelőtt, ugy most is állandóan a legnagyobb rokonszenvvel vagyunk eltelve Magyarország iránt. Mi az illető alkalmazottat kérdőre vontuk s szigoruan megbüntettük s kérjük, hogy ne tekintsék az ügyet egyébnek, mint *egy kis hivatalnok ostobaságának.*

Magunkat ajánlva, maradtunk

ppa Thos. Cook et Sohn.

Kessler, császári tanácsos.

A magyar sajtó erélyes fellépése tehát meghozta a kivánt eredményt: a cég *ostobának* mondja önönmagát. — Egye lőre ez is elégtétel.

HIREK.

Meghivó.

A Sátoraljaujhelyi függetlenségi kör 1908. évi julius hó 12-én, vasárnap a „Szinház kert“-ben könyvtárának javára kabaré és szépségversennyel egybekötött táncmulatságot rendez, amelyre mindenkit, hölgyet és urat, öreget és fiatalt, magyart és tótot egyforma szeretettel meghiv.

Lesz nagy kabaré sok muzsikával, tárogatóval, énekkel, szavalattal. — Lesz nagy szépségverseny, általános titkos szavazással és szabad vesztegetéssel. — Lesz táncz reggelig. — Lesz étel és ital amennyi kell.

Kezdete a kabarénak és mulatságnak pont délután 7 órakor. Vége Isten tudja mikor. Belépti-dij: Személyjegy 2 korona. Családjegy 4 korona.

A mulatságon résztveni óhajtó közönség kéretik délután 7 órára megjelenni, miután a kabaré ezen időben pontosan megkezdődik. Külön meghivót helyben nem küldünk szét. — Mindenkit ezzel meghivunk és szivesen látunk. Felülfizetések tekintettel a nemes célra köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A „Függetlenségi Kör“ nevében magyaros üdvözlettel:

Kincsessy Péter,
elnök.

Novák Gyula, háznagy. **Dr. Buza Barna,** titkár.

—

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnél Puky Árpád számellenőrt számvizsgálóvá és Szabó Kálmán számtisztet számellenőrré kinevezte.

— **A rendőrség ellenőriz.** A tegnapi hetivásáron a rendőrség fokozottabb mértékben foganatositotta a szokásos piacvizsgálatot. Az erélyes és alapos vizsgálatnak az volt az eredménye, hogy kisebb mennyiségü tejet koboztak el a falusi asszonyoktól. Hogy a tejből ezáltal csak csekélyebb mennyiségü került a rendőrkapitányi hivatal udvarának csatornájába és hogy a többi élelmicikkek egyáltalán nem estek kifogás alá, — azt a rendőrségnek az elárusitókkal szemben legujabban alkalmazott szigoru rendszabályai eredményezik, a mi mindenesetre jó jel arra nézve, hogy a piacunkon ezentul kifogástalan, a közfogyasztásra alkalmas élelmicikkeket szerezhessünk be. — Itt említjük meg, — a mint arról meggyőződést szereztünk, — hogy a kofák a városon kivül való vásárlását a rendőrség ujabban erélyesen ellenőrzi. Tegnap *Schmidt* Lajos rendőrkapitány *Jurcsó* Agoston rendőrbiztost küldte ki az ellenőrzésre, a ki *Kaszárda* Gyula rendőrőrmesterrel a várostól Borsiig és Csörgőig terjedő utvonalon reggeli 4 órától kezdve ügyelt fel arra, hogy egyetlen egy kofa sem kisérelje meg a vásárra beözönlő falusiaknál az elővásárlást.

— **A „Függetlenségi Kör“** vasárnapi mulatsága iránt általános az érdeklődés. — Az előjelekből és a széleskörü intézkedésekből kiinduliva, az idény legelső nagyszabásu tanczmulatsága lesz ez városunk közönségének. — A falragaszok már hirdetik a kabaré pompás müsorát, melyben uj és kiváló mükedvelők szerepelnek. A vidékre a meghivók már napok óta küldetnek, városunkban plakát által lesz általánosságban meghiva a szórakozni vágyó közönség. A szépség verseny disztárgyai e napokban közszemére lesznek kitéve a Gojdics-növérek főutczai üzletében. A mulatságon résztvevő hölgyeknek előre is jelenthetjük, hogy 150 tánczos fiatalemberből álló rendezőség várja mulatni vágyó kedvvel a julius 12-iki vasárnapi estét!

— **Iparhatósági megbizottak választása.** Az 1908. évi iparhatósági megbizottakat választók névjegyzeke megállapittatván, a tanács mint I. foku iparhatóság közhirré teszi, hogy az iparhatósági megbizottak választásának határidejét 1908. évi julius hó 18. napjának d. e. 9 órajára a városháza nagytermébe tüzetvén ki, arrra a sátoraljaujhelyi összes választó iparos és kereskedők meghivatnak. Megválasztandó lesz: A város tanácsa és a helybeli szolgabirói hivatal, mint I. foku iparhatóság mellé 20—20 összesen 40 rendes és 5—5 összesen 10 póttag. Választási elnök: Rakmányi Jenő h. g. tanácsos, választási jegyző: Andorkó János.

— **Tanitók gyülése.** Az „Országos Izr. Tanitóegyesületnek“ Zemplén vármegyére is kiterjedő Északkeleti köre e hó 6-án Tornalján tartotta igen szép sikerü évi körülését. *Schlesinger* Armin elnök szép megnyitó beszéde és a különféle üdvözlések után *Biederman* Adolf spataki tanitó igen tartalmas és tanulságos értekezést olvasott föl „a zsidó iskola hivatásaról és fontosságáról“. A nagy tetszéssel fogadott előadásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a köri ülés és a munkálatot az egyesületi közlöny szerkesztőségének figyelmébe ajánlja közlés czéljából. A tanitói javadalamról és a nyugdijtörvény reviziójáról *Vadas* Abrahám miskolcsi tanitó tartott kedves humorral füszerezett felolvasást. Ezzel kapcsolatban benyujtott határozati javaslatát mások kiegészitő inditványainak mellőzésével elfogadta a köri ülés, egyuttal jegyzőkönyvi köszönetet is szavazva előadónak. Schlesinger Armin elnök nyugalomba vonulása és a kör területéről eltávozása miatt lemond elnöki tisztéről, mit a kör sajnálattal és érdemeinek jegyzőkönyvi elismerésével vesz tudomásul. Elnökké a kör eddigi titkárát, *Weisz* Lipót miskolci tanitót, titkárrá Vadas Abrahám miskolczi tanitót, választották meg. Az anyaegyesület vezetőségét táviratilag üdvözölte a körülés. Az ülést banket, ezt pedig tanulmányi kirándulás követte. Megyénk zsidó tanitósága több taggal volt képviselve a köri ülésen.

— **Fegyelmi vizsgálatok.** *Firczák* Gyula munkácsi gör. kath. püspök a homonnai tanfelügyelő kirendeltség megkeresésére mindazon felekezeti tanitók ellen, a kik a magyar nyelv tanitását elhanyagolták, vagy teendőiket egyébként hanyagul teljesitették, fegyelmi vizsgálatot rendelt el.

— **A tokaji vizvezeték.** A Tokajban létesitendő vizvezeték ügyében m. hó 30-án ment végbe a versenytárgyalás Pazár István főmérnök jelenlétében. Összesen 5 pályázat érkezett be, a melyek közül csak egy szólt az összes munkálatokra, de ez az egy is 10000 koronával haladta tul az előirányzatot. Igy tehát a vizvezeték ügye valószinüleg ismét halasztást fog szenvedni, mert ha nem sikerül a pályázókkal utólag megállapodásra jutni, uj pályázat hirdetése válik szükségessé.

— **Hármas iker.** *Petruska* Jánosné *Csincsár* Anna földmivelő neje Nagymihályon junius hó 30-án hármas iker-gyermeket szült. A gyermekek közül kettő leány, a harmadik fiu. Anya és ujszülöttek a legjobb egészségnek örvendenek.

— **Diákok öngyilkossága.** Az országos középiskolai tanáregyesület közgyülése elé különös inditványt terjesztett Kemény Ferenc tanár. Arról szól ez az inditvány, hogy a tanáregyesület elnöksége figyelmeztesse az ujságiró egyesületeket, a tanulók öngyilkossági hireinek káros hatására s ez okból az ilyen öngyilkossági hirek közlésének mellőzését vigyék ki a sajtóban. A tanár ur e bölcs inditványának megokolásában azt mondja, hogy a diáköngyilkosságok kiszinezett riportjai károsan befolyásolják a fogékony ifju kedélyeket, rontják az iskolák és tanárok tekintélyét, feszültebbé teszik a társadalom, család és iskola közti viszonyt stb. Van egy mondata a tanár urnak, amely fölöttébb komikus. Eszerint a sajtó előmozditja az amugy is izgatott és beteges képzeletü tanulók hajlandóságát az öngyilkosságra. A tanár ur állitása nagyon szeretetreméltó. Tehát a sajtó ösztönzi a diákokat az öngyilkosságra? Az ügy épp megforditva áll. A sajtó rendesen arra oktatja a diákot, hogy egy-két szekunda miatt ne adja a bánatnak a fejét, mert az élet rendesen másképp osztályoz, mint a tanár urak. Miért nem mondják, hogy a szekundát is az ujságok találták ki?

— **Veszett gyanus kutya marta meg.** *Osztapják* János helybeli napszámost e napokban veszett gyanus kutya marta meg. A városi t. főorvos véleménye alapján a megmart egyént folyó hó 6-án a budapesti Pasteur-intézetbe küldték.

— **Megölt parasztlegény.** Szedliczki János sztárai 19 éves parasztlegény f. hó 30-án Izbugyára ment egy lakadalomba. A sztárai és izbugyai parasztlegények már régi idők óta ellenséges viszonyban állanak egymással s hogy Szedliczki Izbugyán megjelent, ez a sztárai legények haragját csak fokozta. Ketten a sztáraiak közül, névszerint Pitura Péter és Mandzsák Fedor megtámadták Szedliczkit, ez pedig üldözői elől futásnak eredt. Gyenge szervezetü ember lévén, az Izbugya és Sztára községek között lévő Laboroczfolyó partján összeesett s nem tudot tovább futni, mire üldözői megfogták s kövekkel agyba főbe verték, mindaddig mig ki nem lehelte a lelkét. A tettesek persze, mint a kik dolgukat jól végezték, elillantak s vigan mulatoztak tovább a lakadalomban. A szerencsétlen Szedliczkit másnap felbonczolták s eltemették, a két gyilkost pedig a csendőrség kinyomozta s bekisérte a nagymihályi kir járásbiróság fogházába, a honnan átszállitják őket a sátoraljaujhelyi kir ügyészség fogházába.

— **Elveszett pénz.** Bobik Pál helybeli czipészmester e napokban a Kazinczy-utczai lakásáról a Korona-utczai takarékpénztárig menet elveszetett három darab 20 koronást. A becsületes megtaláló a pénzt a rendőrkapitányságnál is átszolgáltathatja.

— **Király-szivarka.** A dohányos embereket mindenesetre érdekelni fogja ez a kis hir. Azoknak a négyfilléres szivarkáknak, melyek eddig a Szultán nevet viselték, megváltozik az elnevezésük. A dohányjövedékek igazgatósága bevonja őket a forgalomból s Király-szivarka elnevezéssel bocsájtja ismét utnak ugyanazon árban s éppen olyan csomagolásban. Az első fecskéknek bizonyára nagy kelendősége lesz. épugy, mint az uj huszkoronásoknak. Az efajta név-, szin- és vignetta-változások rendszerint meleg fogadtatásban szoktak részesülni, csak győzzék a dohánygyárak a tömeges megrendeléseket. E csekélységnek tetsző esemény mindenesetre nagy ribiliót fog okozni s szenzációja messzebbre vihet, mint egy sanfranciskói földrengés vagy egy léghajókatasztrófa. Mert — sajnos — a dohányos embereknek csak akkor van rendjén a szénája, ha kövér a szivartárcája. Csak aztán meg ne haragudjon a félhold birodalmának turbanos ura a törlésért

— **Rákóczi cipőkrém** a legjobb bőrfényesitő 5% a kassai Rákóczi-szobor alapja javára. Egyedüli gyártója Székely és Társa Kassa.

—

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesitése előtt ugy Magyarországon, mint külföldi államokban forduljon a

„Szabadalmi Ujság“

szetkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 26. Kérje a „Szabadalmi Ujság“ ingyen mutatványszámát.

A szerkesztésért felelős:

A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Telefon szám 10.

Kiadó üzlethelyiség.

A Rákóczi-utcza 46. számu házamban egy üzlethelyiség azonnal kiadó.

HERICZ SÁNDOR.

Egy jó házból való fiatal özvegy nő házvezetőnőnek ajánlkozik vidékre egy öreg ur vagy nő mellé esetleg 1—2 gyermek mellé. Csakis jó bánásmódra reflektál. Bővebbet: **Szécsényi Lajosnál** Sátoraljaujhely, Kazinczy-utcza 38. szám.

Egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik

KLEIN GÉZA

füszer és vegyeskereskedésében.

Sátoraljaujhelyben.

Kiadó lakás.

Kazinczy-utcai 64-ik sz. házamban **f. évi augusztus 1-től** kiadó egy földszinti modern lakás, mely áll négy parquettes szobából, nagy verandából, fürdőszobából és az összes szükséges mellékhelyiségekből.

Bővebb felvilágositással szolgál:

Csapó Lajos.

Hirdetmény.

Élő szárnyasok szállitására mogyorófából, olasz minta szerint készitett baromfi ketreczek darabonkint **2** korona **50** fillér egységárért beszerezhetők **Munkácson a Hegyvidéki Miniszteri Kirendeltségnél.**

Zemplénvármegye alispánjától.

11779/908. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszter urnak folyó évi 41146. szám alatt kalt intézvényével a sátoraljaujhelyi járási szolgabirói hivatalhoz rendszeresitett és évi 2000 korona fizetés 400 korona lakbérrel javadalmazott

II. oszt. szolgabirói

állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I. t.-czikkben előirt képesitettségüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi augusztus hó 15-ig** adják be.

Sátoraljaujhely, 1908. évi julius hó 6.

Dókus Gyula,
alispán.

Tégla és cserép árusitás.

Tisztelettel értesitjük a n. é. épitő-közönséget, valamint az épitész urakat, hogy a **Torzsási téglagyárunkba** felhalmozott **kitünő minőségü 1-ső osztályu tégla és fedélcserepet** legolcsóbb napi árban árusitjuk. A rendelményeket ugy helyben, mint vidékre a vevő kivánságára a saját fogatunkon is **haza szállitjuk.**

Értekezni lehet **Reinitz Elemér** urral (lakik postaközben). Megrendelő bárczák kaphatók: **Gyarmathy Béla** vegyeskereskedő és **Waller Mór** fakereskedő uraknál.

A n. é. vevőközönség szives pártfogását kérik kiváló tisztelettel:

MÜLLER & REINITZ,
torzsási téglagyára.

Árlejtési hirdetés.

A sárospataki állami tanitóképző-intézet igazgatósága az intézet és köztartása részére, az 1908/9. tanévre (vagyis 1908. évi szept. hó 1-től 1909. évi aug. 31-éig) szükséges következő anyagokra árlejtést hirdet:

1. Marhahus, elsőrendü (fej, vékonyhus, sziv, máj, tüdő, tölgye és lábszárcsont nélkül, legfeljebb 15% egyéb csonttartalommal) levesnek vagy pecsenyének, napi szükséglet 24—48 kgramm, egész éven át körülbelül 5000 kgramm.
2. Borjuhus pecsenyének (lábszárcsont levág va) hetenkint kétszer, napi 30 kilogramm, más napokon 4 kilogramm, egész éven át mintegy 800 kilogramm.
3. Sertéshus, elsőrendü (a sonkáról csülök levágva hasalja nélkül) pecsenyének hetenkint kétszer, napi 24 kgramm. más napokon 4 kgramm, egész éven át mintegy 1600 kgramm.
4. Zsirnak való szalonna és háj elsőrendü a szükség szerint szállitva, egész éven át mintegy 1000 kgramm.
5. Liszt minden számuból vegyesen a szükség szerint, egész éven át mintegy 3500 kilogramm.
6. Kenyér $^2/_3$-ad részben 6-os buzalisztből, $^1/_3$-ad részben $1^1/_2$-es rozslisztből, naponkint frissen sütve, naponkint 52 kilogramm, egész éven át mintegy 12000 kilogramm.
7. Zsemlye 2-es számu buzalisztből sütve 10 dekagrammos sulylyal. naponkint 130 drb., egész even át mintegy 35 ezer darab.
8. Tej, friss fejésü, teljes tej (fajsulya és minősége a törvény által előirt), naponkint 36 liter, egész éven át mintegy 10,000 liter.
9. Tejfel, (édes, aludt tej nélküli, tiszta) a szükség szerint naponkint 4 liter, egész éven át mintegy 600 liter.
10. Turó a szükség szerint naponkint 8 kilogramm, egész éven át mintegy 300 kilogramm.
11. Burgonya, válogatott nagyszemü, (rózsa és sárga) egész éven át mintegy 80 métermázsa.
12. Tüzifa, bükk és tölgyhasáb elsőrendü, körülbelül 400 m^3. A minta ölek az ajánlat beadásáig az intézeti udvar kijelölt részére s szállitandók. Szerződés esetén vállalkozó az összes megrendelt tüzifát az intézet udvarára és a környéken levő lakásokra tartozik f. évi október hó végeig beszállitani.
13. Elsőrendü császárolaj, körülbelül 15—18 hordó. Az ajánlathoz minta melléklendő.

A szállitandó anyagok a szerződésben megállapitandó időpontban az intézet köztartási konyhájában könyv mellett adandók át. A hetenkint több napon, de nem miedennapon szükséges anyagok egy nappal előbb, a nagyobb időközben szükségeltető anyagok pedig legalább egy héttel előbb rendeltetnek meg.

A szállitott áruk után járó összeg havonkint utólagosan fizettetik ki; a kiállitandó nyugta a II. és III. fokozat szerint szállitó által bélyegezendő fel.

Az ajánlatok **1908. évi julius 14-én déli 12 óráig** adandók be a sárospataki áll. tanitóképző intézet igazgatói irodában.

Az ajánlatok bizottsági felbontása és azok felett való döntés 1908. hó 15-én d. e. 8 órakor ugyanott fog megtartatni, mely alkalommal ajánlattevők is jelen lehetnek.

A beadott ajánlatok közül a bizottság, tekintet nélkül az ajánlati árra, szabadon választhat.

A benyujtott ajánlattal egyidejüleg az egész éven szállitandó anyagok összes értékének 5 szazaléka készpénzben, óvadékképes értékpapirban, vagy jó hirnévnek örvendő takarékpénztári betétben banatpénzül leteendő.

Ha a bánatpénz az adóhivatalnál tétetett le, akkor a letétet igazoló elismervény csatolandó az ajánlathoz. E bánatpénz az ajánlat elfogadasa esetén a szerződés megkötése alkalmával 10 százalékra egészitendő ki, mely összeg egész éven át biztositékul bennmarad s a szerződés meg nem tartása esetén vállalkozó terhére felhasználható és az időközben esetleg megcsonkitott összeg kiegészitendő.

Az ajanlat 1 koronás bélyeggel látandó el.

Minden ajánlatnak tartalmaznia kell;

a) az ajánlattevő nevét, polgári állását és lakhelyét;

b) azt a nyilatkozatot, hogy az ajánlattevő a pályázati hirdetesben foglalt feltételeket ismeri és magára kötelezőknek elfogadja;

c) az ajánlati árt (egység árakat) számmal és szóval kifejezve;

d) kötelező nyilatkozatot arra, hogyha ajánlata elfogadtatott, az előirt biztositékot leteszi.

Az ajánlattevő, tett ajánlata folytán az ajánlat fölötti határozat hozatalig, az ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatott, elfogadott ajánlata alapján a szerződés megkötéseig felelős marad.

Az ajánlat csak az esetben fogadható el, ha az e hirdetésben foglalt feltételeknek megfelelően szerkesztve ,az ajánlattevő által szabályszerüen aláirva és lepecsételve, a hirdetésben meghatározott helyen és határidőig bérmentesen beterjesztett és a megfelelő banatpénzzel elláttatott. Pótajánlatok és távirati uton tett ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Sárospatak, 1908. julius hó 4-én.

Hodossy Béla,
igazgató.

Nyomatott Landesmann Miksa és Társa könyvnyomdájában Sátoraljaujhely.